ΕΤΟΣ Ι'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1896 Ἀριθ. 456

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Αἱ ταλαιπωρίαι τῶν προσφύγων. — Ὁ Ναὸς τῆς Παρθένου.—Ὄνειρον-Πραγματικότης (ὑπὸ κ. Μαρίας Σκληροῦ).—Τὰ ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Γενεύῃ γυναικεῖα συνέδρια (ὑπὸ Λαύρας Ποτλερ).—Αἱ φλερτάρουσαι νεάνιδες. — Ἡ βασίλισσα ὑπὲρ τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης.—Ποικίλα.-Συμβουλαί.-Εἰδοποιήσεις.-Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Καλή μου φίλη,

Τέλος πάντων σοῦ γράφω ἀπὸ τὸ νέον γραφεῖόν μου, σχετικῶς ἡσυχωτέρα ἀπὸ τὴν τελευταίαν φορὰν καὶ περιστοιχιζομένη ἀπὸ τὰ γνωστὰ πλέον καὶ συνήθη μου ἔπιπλα καὶ ἀντικείμενα. Ἀλλὰ πόσαι μεταβολαὶ καὶ ἀλλαγαὶ δωματίων καὶ θέσεων καὶ μερικαὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας μετοικήσεις, ἕως ὅτου τέλος ὁ καθεὶς εὕρῃ τὴν γωνίαν του, σύμφωνον μὲ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ὀρέξεις καὶ τὰς περιστάσεις του.

Ὅ,τι μοῦ λείπῃ, καὶ ὅ,τι θὰ μοῦ λείπῃ πάντοτε, εἶναι ὁ ἀναπεπταμένος ὁρίζων, ὃν εἶχον ἐνώπιον μου γράφουσα, μὲ τὴν Ἀκρόπολιν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ μὲ τὴν ὡς ἐκ κυανοῦ λίθου πελεκημένην σειρὰν τῶν βουνῶν τῶν νήσων τοῦ Σαρωνικοῦ, κάτω ἐκεῖ, πέραν τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ἀπὸ μακρὰν ἔστιλβεν ὡς κρύσταλλος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν προσηλουμένη ἐξεκούραζα τὴν κεφαλήν μου ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐνίοτε ἐξάντλησιν καὶ καταπόνησιν.

Ἦτο τὸ ὄνειρόν μου τὸ γαλανόν, ἐκεῖνο τὸ κυανοῦν τῆς θαλάσσης σημεῖον, τὸ ὁποῖον μὲ ἀπέσπα ἀπὸ ὅλας τὰς πικρίας τῆς καθημερινῆς ζωῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπλεεν ἡ φαντασία μου, ὁσάκις ὁ περιβάλλων με ὁρίζων ἀπέβαινε πολὺ σκοτεινός. Ἦτο ὁ σύμβουλός μου, ὁ ὁδηγός μου, ὁ συνεργάτης μου, ὁ βοηθός μου ἡ μικρὰ ἐκείνη σαπφειρίνη λωρίς. Ἐκαθήμην εἰς τὸ γραφεῖόν μου, δὲν εἴξευρα τί νὰ γράψω, ἔξυα τὸ μέτωπόν μου, ἀλλὰ τίποτε· οὔτε ἰδέα, οὔτε ἔμπνευσις. Τὸ πρῶτον γράμμα, τὸ ὁποῖον ἔγραφα, εἶχεν ὡς συνέχειαν ὄχι ἄλλα γράμματα καὶ λέξεις, ἀλλὰ σπιτάκια. Μικρά, μεγάλα, μὲ στέγας, μὲ καπνοδόχας, ὅπως τὰ ἤθελες. Ὅσον τελειότερα τὰ σπιτάκια, τόσον μεγαλειτέρα ἡ στείρωσις τοῦ νοῦ μου. Αἴφνης ἐσήκωνα τὴν κεφαλήν, διηύθυνα διὰ τοῦ εἰς τὰ πλάγια μου παραθύρου τὸ βλέμμα μου κάτω μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα. Ἡ θάλασσα ἔστιλβεν, ἐκυμάτιζεν, ἄλλοτε ὁμοιάζουσα ὀπαλίνην πλάκα, ἄλλοτε πρὸς ἀνελελυμένους ἀδάμαντας καὶ σαπφείρους καὶ ἄλλοτε πρὸς σκοτεινοὺς καὶ ἐναλλάσσοντας σμαράγδους. Τὸ θέαμα ἐκεῖνο μὲ ἠλέκτριζε, μὲ ἀφύπνιζεν. Ἐξήγειρε τὴν φαντασίαν μου. Ἀσυναισθήτως, μηχανικῶς, χωρὶς κἂν νὰ σκεφθῶ, χωρὶς οὐδόλως νὰ κοπιάσω ἤρχιζα νὰ γράφω Καὶ ἔγραφα οὕτω ὥρας ὅλας, ὡσεὶ ἐκεῖθεν μοὶ ὑπηγορεύετο τὸ θέμα μου, ὡσεὶ αἱ πρὸς ἀντιγραφὴν λέξεις ἀνεπήδων ἀπὸ τοῦ κυανοῦ ἐκείνου πίνακος εἰς τὸν ὑαλοπίνακα τοῦ παραθύρου μου.

Ἰδοὺ διατί τόσον ἐλυπήθην τὴν μικρὰν ἐκείνην φωλεάν μου καὶ τόσον στενοχωροῦμαι εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀπέραντον οἰκίαν μου τῆς σήμερον. Ἐκεῖ ἔζων διαρκῶς ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἔζων ζωὴν ὑπαίθριον, μέσα εἰς τὴν φύσιν, πλέουσα εἰς τὰ ὄργια τοῦ φωτὸς καὶ τῶν χρωμάτων, εἰς τὴν μεθυστικὴν ἐξέλιξιν τῶν γραμμῶν καὶ τῶν ἁπαλῶν, τῶν πλαστικῶν, τῶν ἁρμονικῶν σχημάτων· τώρα ἐδῶ ζῶ ἐντὸς τοίχων ὑψηλῶν ὑπὸ στέγας ὑψηλάς, μὲ παράθυρα ὑψηλά, μὲ θύρας ὑψηλάς. Ὅλα ὑψηλά, μεγάλα, μακρά, ἀτελείωτα. Τὰ ἔπιπλα τοῦ γραφείου μου μοῦ φαίνονται τώρα τόσα δὰ μικρὰ πραγματάκια, σχεδὸν σὰν νὰ μὴν ὑπάρχουν, ἐνῷ ἐκεῖ εἰς τὸ μικρόν μου ἐρυθρὸν δωμάτιον μοὶ ἐφαίνοντο κολοσσαῖα.

Καὶ διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὰ κενά, διὰ νὰ ἀναπληρώσω

τὴν ἔλλειψιν τῶν ζωηρῶν χρωμάτων, διὰ νὰ ἔχω τὴν illusion ὀλίγης φύσεως, τοποθετῶ φυτά, παντοῦ φυτά, μὲ ὀλίγα πράσινα φύλλα, μὲ ὀλίγην χλοερότητα καὶ ζωήν, διασκεζουσαν τὴν ψυχρότητα τοῦ μεγάλου, τοῦ ὑπολεύκου, τοῦ ἀψύχου χρώματος τῶν τοίχων, καὶ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων.

Φοβοῦμαι, φίλη μου, ὅτι τὰς Ἱερεμιάδας μου αὐτὰς θὰ τὰς ἀκούῃς ἀκόμη δι' ἀρκετὸν καιρόν. Καὶ ὅμως αἰσθάνομαι ὅτι γίνομαι ὀλίγον ὑπερβολική, ἢ ὅτι εἶμαι πολὺ ἐκνευρισμένη, ὥστε τοιαύτην ἐντύπωσιν νὰ μοῦ προξενῇ μία ἁπλῆ μετοίκησις.

Αἱ ταλαιπωρίαι τῶν προσφύγων

Τί νὰ εἴπουν λοιπὸν αἱ χιλιάδες οἰκογένειαι τῶν συμπολιτῶν μου προσφύγων, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην, ὄχι μόνον ἤλλαξαν κατοικίας, ἀλλ' εἶδον τοὺς οἴκους των πυρπολουμένους, τὰ ἔπιπλα των ἀποτεφρούμενα, τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ σκεύη καὶ τὰ κοσμήματά των διαρπαζόμενα; Τὶ νὰ εἴπῃ ἡ μέχρι τῆς χθὲς διαιτωμένη εἰς μέγαρον μὲ ὅλην τὴν εὐμάρειαν τῆς ἀνέτου ζωῆς καὶ εὐτυχίας καὶ σήμερον περιορισθεῖσα εἰς τρώγλην, κατεστραμμένη, ἐστερημένη καὶ τῆς κλίνης της αὐτῆς, ἐστερημένη καὶ τῶν τῆς ἀπολύτου καθημερινῆς ἀνάγκης χρειωδῶν.

Εἶναι βεβαίως ἥρωες οἱ ἄνδρες τῆς Κρήτης, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑφιστάμεναι ἀγογγύστως τοιαύτας στερήσεις καὶ ἀθλιότητας καὶ κακουχίας καὶ ταπεινώσεις δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἐκείνων ἡρωϊκαί. Καὶ τί γυναῖκες, φίλη μου. Τί ὡραῖαι καὶ ἀρχοντικαὶ γυναῖκες! Καὶ αἱ χωρικαὶ ἀκόμη, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν κατωτάτων κοινωνικῶν τάξεων φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς εὐγενείας, τῆς ἀξιοπρεπείας, ἧς τόσον στεροῦνται συνήθως οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ.

Τοῦτο ἐξηγεῖται, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι φύσει ὁ λαὸς τῆς Κρήτης ἀνεξαρτήτως πλούτου καὶ κοινωνικῶν ἀξιωμάτων εἶναι λαὸς εὐγενής, λαὸς de race, ὡς θὰ ἔλεγες σύ. Τὸ ἀείποτε ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐν ἐξεργέσει, ἐν ἐγρηγόρσει αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, τὸ δεσπόζον καὶ ἐπικρατοῦν ὅλων τῶν ἄλλων αἰσθημάτων, τὸ κυοφοροῦν τόσας λεοντοκάρδους πράξεις ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως, ἐξευγενίζει τοὺς χαρακτῆρας αὐτῶν, τοὺς παιδαγωγεῖ, τοὺς μορφώνει εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ σκεφθοῦν, νὰ ἐπιχειρήσουν, νὰ πράξουν ταπεινόν τι. Ὁ πατριωτισμὸς εἶναι τὸ ἔμβλημα, ὁ τίτλος τῆς εὐγενείας ὅλων. Εἶναι τὸ οἰκόσημον τῆς ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς ἐξ ἴσου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀνωτέρας τάξεως. Ἡ πατρὶς εἶναι ἡ μεγάλη ἀριστοκράτις μήτηρ, εἰς ἣν μικροὶ καὶ μεγάλοι ὑποτάσσονται ἐξ ἴσου, ἁμιλλώμενοι τίς νὰ τὴν τιμήσῃ καὶ δοξάσῃ περισσότερον, τίς νὰ πιστοποιήσῃ μὲ τὴν ζωήν του καὶ τὸ αἷμά του τὴν ἀγάπην, ἣν τρέφει πρὸς αὐτήν.

Εἶναι ἡ Κρήτη βασίλισσα, ἧς ἡ πορφύρα εἶναι πολυτιμοτέρα ὅλων τῶν πορφυρῶν τοῦ κόσμου, βαφεῖσα εἰς ὠκεανοὺς αἱμάτων τόσων καὶ τόσων γενεῶν. Ἐὰν οἱ Κρῆτες ἀπεφάσιζον νὰ καθιερώσουν οἰκόσημόν τι, μιμούμενοι τοῦ κόσμου τοὺς ἀρχοντίσκους, βεβαίως τοῦτο ὤφειλε νὰ φέρῃ ὡς ἔμβλημα ὠκεανὸν αἵματος. Εἰς τὸν ὠκεανὸν αὐτὸν δὲν ὑπάρχει οἰκογένεια, ἥτις νὰ μὴ ἔχῃ ἀποτίσει τὸν φόρον της, ὡς δὲν ὑπάρχει ἄτομον, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δικαιοῦται νὰ θεωρῇ ἴδιον καὶ ἀναφαίρετον κτῆμα τὸ οἰκόσημον τοῦτο.

Ἰδοὺ διατὶ ὅλαι καὶ ὅλοι εἶνε εὐγενεῖς. Ἰδοὺ διατὶ ὅλαι καὶ ὅλοι φέρουν τὸν τύπον τοῦ ἀληθῶς ὡραίου, διότι ὡραῖον εἶναι πάντοτε ὅ,τι προδίδει μεγαλεῖον ψυχῆς γενναίας καὶ ἀτρομήτου. Δὲν σοὶ λέγω ὅλα αὐτά, διότι εἶμαι Κρῆσσα, καὶ διότι ἐγωϊστικῶς κρίνω τοὺς συμπολίτας μου. Σοὶ τὰ λέγω, διότι ἡ τελευταία ἐπανάστασις ἔγεινεν αἰτία νὰ γνωρίσω πολλούς, νὰ μελετήσω, νὰ ψυχολογήσω ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων των καὶ νὰ πεισθῶ ὅτι μεταξὺ τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων οἱ περισσότερον κληρονομήσαντες καὶ τὸν τύπον καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀρχαίων εἶναι οἱ Κρῆτες.

—Δὲν τοὺς δίδουν ὅπλα νὰ φύγουν, μοὶ ἔλεγε μητηρ, παραπονουμένη διότι ὁ μόνος μεταξὺ πέντε θυγατέρων υἱός της ἔμενεν ἐδῶ, καὶ χάνει τὸν καιρόν του, ὡς ἔλεγε. Πόσον πολυσήμαντον εἶναι αὐτὸ τὸ «*χάνει τὸν καιρόν του*». Δὲν σοὶ ἐνθυμίζει τὰς λακωνικὰς τῶν Σπαρτιατίδων μητέρων φράσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἱστορία μὲ χρυσᾶ ἀναγράφει γράμματα;

Μὴ νομίσῃς ἐν τούτοις ὅτι εἶναι ὀλιγώτερον διὰ τοῦτο πρὸς τὰ παιδιά των στοργικαί. Ἐὰν ἐμεμψιμοίρουν διὰ τὰς κακουχίας καὶ τὴν ἀθλιότητά των, τοῦτο προέκυπτεν ἀκριβῶς ἐκ τοῦ φόβου μὴ τὰ παιδιά των πάθουν. Πρὸς ἄλλην πρόσφυγα, ἧς τὸν παράλυτον υἱὸν κατώρθωσα νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸ «Ἄσυλον τῶν Ἀνιάτων», ἔλεγον: Αἴ! τώρα θὰ τὸν ἀφήσῃς ἐδῶ, ὅπου θὰ ἔχῃ ὑγιεινὴν περίθαλψιν καὶ δίαιταν, καὶ θὰ ἀναχωρήσῃς.

—Πῶς, νὰ χωρισθῶ τὸ παιδί μου! Καὶ σημείωσε ὅτι τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶναι παράλυτον ἐπὶ δέκα πέντε ὅλα ἔτη. Καὶ τὸ παρέλαβε μαζῆ της ἀναχωρήσασα.

Καὶ ἄλλο, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὸν πατριωτισμὸν τῶν γυναικῶν ἰδίᾳ τῆς Κρήτης: Εἰς Τῆνον ὅπως καὶ ἐδῶ εἶχον καταφύγει πολλαὶ οἰκογένειαι, ζητήσασαι ἄσυλον εἰς τοὺς ξενῶνας τοῦ ναοῦ. Ὅλαι αἱ ἐκεῖ γυναῖκες κατέβαλλον ἀπὸ κοινοῦ χρηματικὸν ποσόν, ὅπως συχνὰ κάμνουν λειτουργίας καὶ δεήσεις εἰς τὴν Παναγίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος των. Δὲν εἶναι καὶ τοῦτο ὡραῖον αἴσθημα;

Οἱ ξενῶνες τῆς παναγίας

Εἰς τοὺς ξενῶνας αὐτοὺς τοὺς ἐπειραρίθμους δὲν συναντᾷ τις μόνον Κρῆτας. ἀλλὰ καὶ Ἕλληνας πάσης χώρας. χριστιανοὺς πάσης φυλῆς. Ἡ ἐκεῖ συγκέντρωσις τόσων γυναικοπαίδων προσδίδει εἰς τὴν πανήγυριν ἰδιάζοντα ὅλως χαρακτηρισμόν. Ὁ ναὸς μεταβάλλεται εἰς μικρὰν πόλιν, ἐν ᾗ τόσοι ἄνθρωποι διαιτῶνται, ἁπλούστατα, ἀφελέστατα, ὡς νὰ εὑρίσκωνται εἰς τοὺς οἴκους των. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ξενῶνες εἶναι πάντοτε ὀλιγώτεροι τῶν πανηγυριστῶν, οὗτοι καταφεύγουν καὶ εἰς τὸν πρόναον καὶ εἰς τὰ θολωτὰ ὑπόγεια καὶ εἰς τὴν αὐλὴν ἀκόμη συγκομίζοντες καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἔπιπλα καὶ κλιμνοστρωμνὰς καὶ σκεύη.

Ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἐκ τῆς παραδόξου ταύτης εἰκόνος εἶναι ὀλίγον περίεργος. Ὁ καταφεύγων ἐκεῖ μὲ τὸν πόθον νὰ προσευχηθῇ. λησμονεῖ ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ὑπὸ τὴν στέγην τῆς Παναγίας μετοικήσεως τόσου πλήθους τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθεν. Ἡ πεζότης τῆς ζωῆς μὲ τὰς μᾶλλον ὑλικὰς καὶ πραγματικὰς εἰκόνας τῆς καθημερινῆς συντηρήσεως μειώνουν ἐπαισθητῶς πάντα θρησκευτικὸν ἐνθουσιασμόν. Αἱ τριήμεροι νηστεῖαι καὶ προσευχαὶ τῶν χριστιανῶν τῶν παλαιῶν χρόνων, αἱ γονυκλισίαι, αἱ μετὰ θρήνων ἱκεσίαι, τὰ ἐκ τῆς ἀγρυπνίας καὶ ἐξαντλήσεως ἀσκητικὰ πρόσωπα, ἡ κατάνυξις, ὁ φόβος, ἡ ἐλπὶς ἠδύναντο μόνον νὰ καταστήσουν συγγνωστὴν τὴν διαμονὴν τοῦ πλήθους ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ναοῦ Ὁ σκοπὸς τῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον σκέπην τῆς Παναγίας ἐγκαταστάσεως τόσου κόσμου θὰ ἦτο τότε δικαιολογημένος καὶ λαὸς νυχθημερὸν προσευχόμενος ἐκεῖ, λαὸς ἀφοσιούμενος ἐπὶ δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας εἰς συνεχῆ μετὰ τοῦ Θεοῦ του πνευματικὴν κοινωνίαν, λαὸς λησμονῶν πᾶσαν τοῦ σώματος ἀπόλαυσιν, πᾶσαν τῆς ζωῆς μέριμναν, θὰ ἀπετέλει ἀληθῶς θέαμα κατανυκτικόν, πλαίσιον ἐπιβάλλον καὶ μεγαλοπρεπὲς εἰς τὴν θείαν τελετὴν τῆς ἑορταζούσης ἡμέρας.

Ἀλλ' ὄχι ὁ ἐκεῖ συνωστιζόμενος ὄχλος πᾶν ἄλλο πράττει ἢ νὰ ἐγρηγορῇ καὶ προσεύχεται. Κοιμᾶται εἰς τὰ στρώματά του τὰ ἀναπαυτικὰ μέχρι προχωρημένης ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ ἀφυπνιζόμενος ἐπιδίδεται εἰς τὰς συνήθεις καθημερινὰς ἐνασχολήσεις. Αἱ γυναῖκες στολίζονται, ὀψονίζουν, μαγειρεύουν, ψήνουν καφέδες, οἱ ἄνδρες καπνίζουν φλερτάρουν, τρώγουν, κάμνουν γνωριμίας, συζητοῦν πολιτικά, καὶ τὰ παιδιά των παίζουν, φωνάζουν, κλαίουν καὶ γελοῦν κατ' ἀρέσκειαν. Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ γίνεται οὕτω κέντρον ψυχαγωγίας ποικίλης, γίνεται ἓν εἶδος «λίγο ἀπ' ὅλα», ἐὰν ὄχι καὶ οἶκος ἐμπορίου. Μοὶ ἐνθύμιζεν οὕτος καθ' ὁλοκληρίαν τὸν ναὸν εἰς τὸν ὁποῖον συνηλλάσσοντο οἱ Φαρισαῖοι, οὓς κακὴν κακῶς ἐξεδίωξεν ὁ Χριστὸς ἀπὸ ἐκεῖ Καὶ ὅσον περιηρχόμην τὰς ὑπογείους ἰδίᾳ τοῦ ναοῦ στοὰς καὶ παρὰ τὸ σημεῖον, εἰς ὃ εὑρέθη ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀντλεῖται τὸ ἁγίασμα καὶ ἔβλεπον γυναῖκας νὰ κατοπτρίζωνται καὶ διευθετοῦν πολυτελῶς τὴν κόμην των, ἢ νὰ καθαρίζουν τὰ μικρά των, χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἀνέμενα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ὅτι τὸ ἀληθινὸν θαῦμα θὰ ἐγίνετο ἐκεῖ. Ὅτι θὰ παρουσιάζετο αἴφνης ἄγγελός τις μὲ μεγάλην ρομφαίαν καὶ ὠργισμένος τόσον, ὥστε ὅλος ὁ ναὸς νὰ σείεται ἐκ τῆς δικαίας του ὀργῆς, θὰ ἐξεδίωκε κακῶς ἔχοντα ὅλον αὐτὸν τὸν ἀσεβῆ συρφετὸν δίδων οὕτω ἅπαξ διὰ παντὸς ἓν καλὸν μάθημα εὐσεβείας καὶ ἀληθοῦς πίστεως.

Δυστυχῶς ὁ ἄγγελος δὲν ἐπαρουσιάσθη καὶ ὁ ὄχλος θὰ ἐξακολουθῇ βεβαίως καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ συναγελάζεται ἐκεῖ, ἐκτελῶν κατὰ τύπους καθῆκον εὐσεβείας, κατ' οὐσίαν ὅμως ἀσεβῶν καὶ ἁμαρτάνων καὶ ἐξευτελίζων τὸ θρησκευτικὸν μεγαλεῖον καὶ καταστρέφων τὸ γόητρον τῆς ἁγιότητος τῶν ἱερῶν ἐκείνων τόπων.

Ὁ ναὸς τῆς Παρθένου

Ἀπὸ τῆς ὑπὸ τὸν ναὸν καὶ περὶ τὸν ναὸν ἀσχημίας καὶ ἀθλιότητος τῆς τόσον κουραστικῆς καὶ ἀσφυκτικῆς καὶ ἐκνευριστικῆς μᾶς διασκέδασεν ἡ ἀπὸ τοῦ περιβόλου αὐτοῦ ἐκτυλισσομένη πρὸς τὰ κάτω θέα τῆς θαλασσίας λεκάνης, ἣν διαστίζουν αἱ ἀπέναντι νῆσοι καὶ ἣν ὁ ἥλιος ἔλουεν ἀπλέτως μὲ τὴν ροδίνην τῆς μόλις ἀντειλάσης αὐγῆς φωτοπλημμύραν του.

Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ ἐξόχῳ ἐπιβλητικότητί του ἐξετείνετο ἐκεῖ καὶ ἡ ψυχὴ ἀσυνειδήτως καὶ ἀκουσίως ἐκεῖ μᾶλλον ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐκινεῖτο εἰς κατάνυξιν, ὡρμᾶτο εἰς προσευχήν.

Παράδοξος βεβαίως ἡ σύμπτωσις ὅτι ὁ ἐπισημότερος ναὸς τῆς Παρθένου τῶν Χριστιανῶν ὡς ὁ μέγας ναὸς τῆς Παρθένου τῶν Ἐθνικῶν κεῖται ἐπὶ ὑψωμάτων, ἡ ἀπ' αὐτῶν δὲ θέα τῆς φύσεως ἐκεῖ ὡς καὶ ἐδῶ εἶναι ἀπαραμίλλου κάλλους. Ἡ φύσις ἐπιδεικνύει ἐκεῖ ὅ,τι μέγα καὶ ὡραῖον ἐδημιούργησε διὰ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ οὗτος ἀντιτάσσει ὅ,τι ὁ νοῦς καὶ αἱ χεῖρές του ἐδημιούργησαν διὰ τὸν Θεόν του. Ἰδοὺ διατί οἱ ναοὶ τῶν Θεῶν ὀφείλουν νὰ εἶναι τέλειοι, τελειότεροι καὶ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων καὶ ἀπὸ τὰ τεμένη τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἰδοὺ διατὶ εἶχον ὀνειρευθῆ τὸν Ναὸν τῆς Παναγίας ὡραιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον καὶ πλουσιώτερον τοῦ Παρθενῶνος, ἐὰν ἡ σύγχρονος ἀρχιτεκτονικὴ κατώρθου νὰ παραγάγῃ τί τελειότερον τοῦ ἀριστουργήματος τούτου;

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ὄνειρόν μου ἔμεινε μόνον ὄνειρον. Τὰ ὡραῖα τῶν ἀρχαίων ναῶν μας σχέδια καὶ τὴν θαυμασίαν αὐτῶν ἀρχιτεκτονικὴν ἀπαντᾷ τις σήμερον μόνον εἰς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως. Ὁ ναὸς τῆς Μαγδαληνῆς τῶν Παρισίων ἀντιγράφει εἰς μικρὸν βεβαίως καὶ ἀτελὲς καὶ πενιχρὸν τὸν Παρθενῶνά μας, ὡς τόσοι ἄλλοι ναοὶ τῆς Εὐρώπης ἀκολοθοῦν ἀρχιτεκτονικὴν ρυθμῶν κλασικῶν, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ πάντοτε ὁ ἡμέτερος. Ἡμεῖς ἐδῶ περιωρίσθημεν εἰς τὸν Βυζαντινόν, ὡσεὶ ἡ Βυζαντινὴ ἐποχὴ εἶχε συντελέσει καὶ κατ' ἐλάχιστον ἕως εἰς ἐξύψωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας, ὡσεὶ ὁ νέος βίος καὶ οἱ νέοι κοινωνικοὶ ὅροι μὴ ἐπέβαλον αὐτὴν τὴν ἐπὶ νεωτέρων καὶ ὑγιεστέρων βάσεων ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν βαθμιαίαν χειραφέτησιν αὐτῆς ἀπὸ τοὺς σχολαστικισμοὺς τῶν Μεσαιωνικῶν χρόνων.

Ὁ ναὸς λοιπὸν τῆς χριστιανῆς Παρθένου εἶναι καθαρῶς Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, οἰκοδομηθεὶς οὐχὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ ὡρισμένον ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον συμπληρούμενος καὶ τελειοποιούμενος διὰ νέων προσθηκῶν καὶ ἐξαρτημάτων. Εἰς τὸν ναὸν τοῦτον συνέβη ὅ,τι συμβαίνῃ εἰς τοὺς βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον πλουτοῦντας καὶ ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε κερδῶν των εὐρύνοντας καὶ διακοσμοῦντας τὴν κατοικίαν των.

Αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν κάμνει ὄχι μόνον ἡ ἀρχιτεκτονική, ἀλλὰ καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ Ναοῦ. Χρυσὸς καὶ ἄργυρος, ἄργυρος καὶ χρυσὸς χονδροειδῶς καὶ ἀτέχνως ἐπεξειργασμένος. Ἰδοὺ ὁ πλοῦτος, ἰδοὺ ὁ στολισμὸς τοῦ ναοῦ τῆς Παρθένου. Αὐτὴ ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν εἶναι ἀόρατος, κεκαλυμμένη ὑπὸ πυκνοτάτων στρωμάτων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων. Οὔτε ἓν ἔργον τέχνης, οὔτε μία εἰκὼν τῆς θεομήτορος ἀληθοῦς καλλιτεχνικῆς ἀξίας. Ἁγιογραφίαι κοινόταται, ἐλάχισται, πενιχρόταται, οὐδὲν κοινὸν ἔχουσαι καὶ πρὸς τὰς εἰκόνας τῶν πτωχοτέρων Ἰταλικῶν πόλεων. Οὔτε Φειδίαι, οὔτε Ἰκτῖνοι, οὔτε Ραφαῆλοι, οὔτε Μιχαὴλ Ἄγγελοι εἰργάσθησαν ἐδῶ εἰς ἐξύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ γοήτρου, εἰς γηΐνην τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἰσοθέου Παρθένου ἀποθέωσιν. Ὅσον φιλόχρυσος καὶ φιλάργυρος καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ νύμφη τῆς ἐκκλησίας εἰς ἣν ὀφείλομεν τὴν σωτηρίαν μας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρέσκηται εἰς τὰ πολυπληθῆ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀθυρμάτια, τὰ ὁποῖα ἀναρτῶνται ἀπὸ σχοινίων εἰς τὰ ποικίλα σχήματα καὶ εἴδη ἀνὰ πᾶσαν τῆς Ἐκκλησίας διεύθυνσιν. Προδίδουν ταῦτα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν τῶν παρ' αὐτῆς εὐεργετηθέντων; Εἶναι θησαυροὶ εὐσεβείας καὶ ἁγιότητος; Ἔστω.

Ἀλλ' ἄρα θὰ ἐμειοῦτο ἡ πίστις, θὰ ἠλαττοῦτο ἡ ἁγιότης, θὰ ἐψυχραίνετο ἡ εὐσέβεια, ἐὰν ὁ εἰς χρυσὸν καὶ ἄργυρον θησαυρὸς τῆς Ἐκκλησίας μετεβάλλετο εἰς ἓν μεγαλοπρεπὲς καὶ καλλιτεχνικὸν ἐκ Πεντελησίου μαρμάρου οἰκοδόμημα, ἐὰν αἱ πενιχραὶ καὶ ἄσημοι ἁγιογραφίαι ἀντικαθιστῶντο ὑπὸ ἔργων τέχνης ἐπιφανῶν ζωγράφων; Ἡ Παρθένος τότε ὡς ἀληθὴς τοῦ χριστιανισμοῦ βασίλισσα, ἐγκαθιδρυμένη μὲ μεγαλοπρέπειαν ἀνάλογον πρὸς τὴν θείαν φύσιν της, θὰ ἦτο εὐπαρουσίαστος πρὸς πάντας· θὰ ἐπέβαλε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν κατάνυξιν καὶ τὸν σεβασμὸν ὄχι μόνον πρὸς τὸν ἀμαθῆ ὄχλον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τάξεις ἐκείνας, ὧν ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμὸς μαραίνεται, καὶ ἡ πίστις κλονίζεται ἀκριβῶς ἕνεκα τῶν τόσων ἐλλείψεων καὶ ἀτελειῶν τῶν ἐξωτερικῶν τύπων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὰ χρυσᾶ παιδάκια καὶ τὰ ἀργυρᾶ καραβάκια καὶ τὰς μικρὰς χύτρας καὶ τοὺς χρυσίζοντας ἰχθῦς καὶ τὰ ἀπειροπληθῆ ἀργυρᾶ ὁμοιώματα τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος περιεργάζεται ὁ ἐπισκέπτης μὲ ἁπλοῦν αἴσθημα περιεργείας καὶ πολυπραγμοσύνης. Πρὸ μιᾶς ὅμως ὡραίας τῆς Παρθένου παραστάσεως, πρὸ μιᾶς συμβολικῆς τῶν μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας ἀπεικονίσεως, ἡ ψυχὴ συγκινεῖται, ἡ καρδία πάλλεται ταχύτερον, οἱ ὀφθαλμοὶ πληροῦνται δακρύων καὶ ἡ προσευχὴ ἀκράτητος ἀνέρχεται εἰς τὰ χείλη. Ἐδῶ ὁ χριστιανὸς ἀφυπνίζεται ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ ληθάργου, διότι ἡ τέχνη κατέχει μόνη τὴν μυστηριώδη δύναμιν νὰ λαλῇ εἰς τὴν καρδίαν, νὰ συγκινῇ, νὰ συγκλονίζῃ, νὰ ἐξεγείρῃ τὰ εὐγενῆ τῆς ψυχῆς αἰσθήματα. Ἐνῷ πρὸ τῆς θέας τοῦ χρυσοῦ, πόσοι δὲν σκανδαλίζονται καὶ ἀκουσίως των δὲν ἁμαρτάνουν ὑπολογίζοντες, ἀντὶ νὰ προσεύχωνται, τὴν ἀξίαν ἑκάστου ἀντικειμένου καὶ διερωτώμενοι διατί τάχα τόσος χρυσὸς νὰ μένῃ ἐκεῖ ἄχρηστος, ἐνῷ τόσοι ἄνθρωποι ἀποθνήσκουν τῆς πείνης;

Θὰ σοὶ φανῇ ἴσως περίεργον πῶς εἰς ἐπιστολὰς ἀνοικτὰς τολμῶ καὶ θίγω τοιαῦτα ζητήματα, καὶ ζητῶ νὰ ἀνατρέψω καθεστὼς τόσων ἤδη δεκαετηρίδων. Τὸ πῶς αὐτὸ θὰ σοὶ τὸ ἐξηγήσω εἰς τὴν προσεχῆ μου, διότι ὁ χῶρος, τὸν ὁποῖον διαθέτω σήμερον δέν μοι ἐπιτρέπει νὰ ἐκταθῶ περισσότερον εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.

ΟΝΕΙΡΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Ἡ λεπτὴ βροχή, ἥτις ἔπιπτεν ἀπὸ πρωΐας, εἶχεν ἤδη καταπαύσει καὶ χρυσῆ ἡλιακὴ ἀκτὶς διαπερῶσα τὴν ἐκ δοκῶν σκυθρωπὴν στέγην εἰσέδυσεν εἰς τὸ βάθος τῆς μεγάλης μάνδρας. Οἱ κριοί, χωμένοι μέχρι γονάτων ἐντὸς τοῦ παχέος ἀχύρου, τὸ ὁποῖον, ἀναμασῶντες ἔτι τὴν πρωινὴν τροφήν, εἶχον καλύψει διὰ χλωροῦ τριφυλίου, ἤγειρον τὰς κεφαλὰς πρὸς τὴν ἀκτῖνα καὶ ἐξέπεμψαν βέλασμα προσκλητήριον. Εὐθὺς τότε αἱ ἔγκυοι ἀμνάδες καὶ αἱ θηλάζουσαι ἔτι ἠγέρθησαν ἐσπευσμένως κάμπτουσαι τὰ γόνατα καὶ δι' ὀλίγων ἁλμάτων τὸ ἥμισυ ποίμνιον εὑρέθη εἰς τὸ κιγκλίδωμα, τὸ περικλεῖον τὴν ἔπαυλιν· τὰ ὄπισθεν μείναντα πρόβατα ἀνερριχῶντο ἐπὶ τῶν ἄλλων ἵνα καὶ αὐτὰ ἀπολαύσωσι τῆς χλιαρότητος τοῦ ἡλίου, ἐνῷ τὰ ἄτακτα ταῦτα, οἱ κριοί, τὰ ἀπώθουν διὰ τῶν κεράτων διὰ νὰ τὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὰς τάξεις των.

— Αἴ! ἀνέκραξεν ὁ ὑπηρέτης τῆς ἐπαύλεως, πλησιάζων βραδέως πρὸς τὴν θύραν· περιμένετε καὶ θὰ σᾶς ἀνοίξουν· τὸ χορτάρι ἀκόμη εἶνε βρεμμένο! Ἐμπρός! προσέθηκε σύρων τὸν σύρτην καὶ ἀνοίξας τὸ κιγκλίδωμα, ἐνῷ ταυτοχρόνως ὠπισθοχώρησε διὰ νὰ μὴ ἀνατραπῇ ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα ἀφ' οὗ πρὸς μακρὰν ἔμειναν διστάζοντα, ζωογονηθέντα εἶτα αἴφνης ὑπὸ τῆς ὁσμῆς τοῦ χόρτου, ἢν χλιαρὰ πνοὴ ἀνέμου ἔφερε μέχρις αὐτῶν, εἰσώρμησαν ὁρμητικῶς εἰς τὴν μεγάλην αὐλήν.

— Αἴ, πῶς βιάζονται! ἐπανέλαβεν ὁ ὑπηρέτης διερχόμενος διὰ τοῦ στερεοῦ καὶ βραδέος βήματός του τὴν βορβορώδη αὐλὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας τὰ βαρέα ξύλινα πέδιλά του, πλήρη ὑγροῦ ἀχύρου ἄφινον μεγάλα ἴχνη· κάνουν σὰν νὰ ἔχουν ἕνα μῆνα νὰ ἰδοῦν ἥλιο.

— Ἄφησέ τα νὰ περάσουν, εἶπεν ἠχηρὰ φωνὴ ὄπισθεν αὐτοῦ. Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἐπαύλεως, ὅστις ἡτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ, ἔστη ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς θύρας, ἔχων τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους καὶ φέρων πλατύγυρον πίλον ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ ἀπηρίθμει τὸ ποίμνιόν του τὸ ὁποῖον εὕρισκεν ἀνελλιπές. Τὸ βλέμμα του, ὡς ἰδιοκτήτου, ἐπλανᾶτο μετὰ τέρψεως ἀπὸ τῶν ἐγκύων ἀμνάδων εἰς τὰ παχέα ἀρνία καὶ ἐσταμάτα μετ' εὐαρεσκείας ἐπὶ τῶν ἀγερώχων κριῶν, τῶν τοσοῦτον φοβερῶν ὁσάκις ἀνθίσταντο πρὸς τοὺς σκύλλους τῶν περιξ.

Ἀφοῦ ἐξέλιπεν ὁ ἐκ τοῦ ποιμνίου θόρυβος, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἐπαύλεως κατεβίβασε βραδέως τὰς χεῖράς του, παρετήρησε τὸν αἴθριον οὐρανὸν καὶ ἐξέβαλε στεναγμόν: Μαρία, εἶπε, στρεφόμενος πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας· ὁ καιρὸς εἶνε ὡραῖος καὶ δύνασαι νὰ περιπατήσῃς τὸν μικρόν.

Γηραιὰ ὑπηρέτρια ἐνεφανίσθη κρατοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας μετ' ἄκρας προσοχῆς καὶ εὐλαβείας, ὡς νὰ ἐκράτει κήρινον ὁμοίωμα τοῦ Ἰησοῦ, μικρὸν παιδίον ὠχρὸν καὶ καταβεβλημένον, οὗ οἱ μεγάλοι κυανοῖ ὀφθαλμοὶ πλανώμενοι τριγύρω, ἐφαίνοντο ζητοῦντες εὐάρεστόν τι ἀντικείμενον ἐφ' οὗ νὰ σταματήσουν.

Αἴφνης οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μικροῦ ἐξήστραψαν καὶ ὁ βραχίων του ὑψώθη δεικνύων ἀντικείμενόν τι, τὸ ὁποῖον τὸ εὐηρέστει, καὶ ἐπρόφερε βραδέως τὸ εὔκολον ὄνομα: Βεβέτα!

Ὁ πατὴρ παρετήρησε τὸ μέρος ἔνθα διηυθύνετο ἡ χεὶρ τοῦ παιδίου, καὶ εἶδε τὴν οὕτω κληθεῖσαν νεάνιδα εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς αὐλῆς, βαδίζουσαν ταχέως καὶ ἐρυθριῶσαν, διότι εἶδεν ὅτι παρετηρήθη. Ὁ μικρὸς σὲ ζητεῖ, πλησίασον ὀλίγον, ἀνέκραξεν ὁ κύριος τῆς ἐπαύλεως διὰ τῆς ἀρρενωπῆς καὶ εὐήχου φωνῆς του.

Ὅτε ἡ Βεβέτα ἐπλησίασεν τὸ μικρὸν τῇ ἔτεινε τοὺς βραχίονας, καὶ ὅτε αὕτη τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἤρχισε τοῦτο ἀμέσως νὰ παίζῃ μὲ τὴν ἄτακτον καὶ βοστριχώδη κόμην της, τὸ μικρὸν βαμβακερόν της σκούφωμα καὶ τὰ μικρά της ὦτα, ἐνῷ αὕτη, εὐχαριστουμένη εἰς τὰ παιγνίδιά του ταῦτα, τῷ ἔδιδε τόσας τρυφερὰς ὀνομασίας καὶ παίζουσα ἐκρύπτετο μετ' αὐτοῦ ὄπισθεν τῶν ὤμων τῆς γραίας ὑπηρετρίας, μεταδίδουσα τρόπον τινὰ εἰς τὸ ἀσθενὲς τοῦτο πλάσμα ὅλην τὴν χαρὰν τῆς νεότητός της.

— Σὲ μόνον ἀγαπᾷ, εἶπε θλιβερῶς ὁ πατήρ. Τὸ δὲ παιδίον τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐμειδία, ἐγέλα ἤδη θορυβωδῶς εἰς τὰς θωπείας τῆς φίλης του.

— Ὦ! αὐθέντα μου, καὶ σᾶς! καὶ μάλιστα περισσότερον, διότι εἶσθε πατήρ του, ἀπήντησε μετὰ λεπτότητος ἡ νεᾶνις ἐρυθριῶσα ἤδη ἐκ νέου. Ἰδέτε πῶς σᾶς κυττάζει. Καὶ παρουσίασε πρὸ τοῦ συγκεκινημένου πατρὸς τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθει νὰ γελᾷ. Ὁ πατὴρ ἤνοιξε τοὺς βραχίονας, τὸ παιδίον ἔτεινε τοὺς ἰδικούς του καὶ ἡ νεᾶνις ἀποθέσασα αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κυρίου της ἀπεμακρύνθη πρὸς τὸ μέρος τῆς μάνδρας.

— Βεβέτα! ἐπανέλαβε μὲ παράπονον τὸ μικρὸν συνοφρυωθέν, ὅτε εἶδεν αὐτὴν ἀπομακρυνομένην.

— Δυστυχὲς μικρόν! ἐψιθύρισεν ὁ πατήρ, δὲν ζητεῖς τὴν Βεβέταν ἀλλὰ τὴν μητέρα σου. Οὔτε ἡ θλῖψις σου ὅμως, οὔτε ἡ ἰδική μου δύνανται νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ζωὴν τὴν προσφιλῆ ψυχήν. Ἀπέδωκε τὸ παιδίον εἰς τὴν γραῖαν καὶ ἀπεμακρύνθη διὰ τοῦ συνήθους βήματός του, ἵνα ἴδῃ εἰς τὴν φάτνην τοὺς ἀρτιγεννήτους μόσχους.

Ὁ Λαυρέντιος πρὸ δεκακτὼ μηνῶν ἀπώλεσε τὴν σύζυγόν του, ἡ δὲ χαρὰ ὅτι ἐγένετο πατὴρ ἐπεσκιάσθη διὰ τοῦ προώρου θανάτου τῆς νεαρᾶς μητρός. Ἂν καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρως του δὲν ὑπῆρξε σφοδρός, ἡ συμβίωσις ὅμως, ἡ πραότης τοῦ ἀτυχοῦς πλάσματος, συχνάκις ἀσθενοῦς καὶ πάντοτε ὑπομένοντος, τῷ εἶχον ἐμπνεύσει ἀφοσίωσιν πλήρη οἴκτου.

Μάτην ὁ Λαυρέντιος προσεπάθει ν' ἀπασχολήσῃ τὸ πνεῦμά του διὰ τῆς ἐργασίας· ἡ θλῖψις δὲν ἐννόει νὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτόν. Τί εἶνε οἰκία ἄνευ οἰκοδεσποίνης καὶ σῶμα ἄνευ ψυχῆς; Τὰ ἐκ δρυὸς ὑψηλὰ καὶ στίλβοντα ἐρμάρια μὲ τὰ ἐπ' αὐτῶν κοσμήματα προξενοῦσιν εἴδός τι ἀνίας εἰς τὸν βλέποντα, ἂν ἡ οἰκοδέσποινα δὲν διευθετῇ μόνη τοὺς σωροὺς τῶν καθαρῶν ἀσπρορρούχων, εὐωδιαζόντων ἐκ τῆς καλῆς πλύσεως· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ σιωπὴ τῆς καλῶς διατεταγμένης οἰκίας εἶνε θλιβερά. Δὲν θὰ ἦτο ὡραιότερον νὰ ἠκούετο ἡ φωνὴ τῆς οἰκοδεσποίνης, διδούσης διαταγὰς καὶ ἐπιπληττούσης τὰς θεραπαινίδας;

Ἐνῷ ἡ γραῖα περιέφερε τὸ παιδίον, ὁ Λαυρέντιος ἔκαμνε τὴν συνήθη ἐπίσκεψίν του ἀπὸ τῶν ὀρνίθων εἰς τοὺς κονίκλους, ἔπειτα εἰς τὰς νήσσας καὶ εἰς τὸν κῆπον, ἔνθα ἠκούετο ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν ἱπταμένων περὶ τοὺς ἀνθοῦντας θύμους, καὶ ἀκολούθως εἰς τὰς κυψέλας, ἐν αἷς ὑπῆρχον ἀκόμη ράκη μελανοῦ ὑφάσματος, λείψανα τοῦ διὰ τὴν οἰκοδέσποιναν πένθους. Μετέβη εἰς τὰς πλήρεις φορβῆς ἀποθήκας, ἐστάθη ἵνα παρατηρήσῃ ἐν αὐταῖς μὴ ἠτό τι ἐν ἀταξίᾳ· ἐνόμιζεν ὅτι αὗται ἦσαν ἐντελῶς ἔρημοι, ἀλλὰ παρατηρήσας εἶδεν ἐντὸς τὴν Βεβέταν καθημένην ἐπὶ πέτρας καὶ ἔχουσαν μικρὸν ἀρνίον ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ κύμβην γάλακτος εἰς τὰς χεῖρας, ἐνῷ ἐφωτίζετο ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ εἰσερχομένου διὰ τῆς θύρας. Ἡ κυανῆ ἐμπροσθέλλα της ἐπροφύλαττεν ἀπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ ἀνέμου τὸ ἀσθενὲς ἔτι καὶ γυμνὸν τριχῶν ζῷον.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Λαυρέντιος ἐκπλαγείς.

— Αὐτὸ τὸ ἀρνάκι ἐγεννήθηκε τὴν περασμένη ἑβδομάδα, ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις ὑψοῦσα τὸ γλυκύ της πρόσωπον, τὸ ὁποῖον τόσον εὐκόλως ἠρυθρία. Ἡ μητέρα του ἐγέννησε δίδυμα καὶ τρέφει μόνον τὸ ἄλλο· ἔκαμα νὰ τὴν κρατήσω νὰ θηλάσῃ καὶ αὐτό, ἀλλ' ἐκείνη δὲν θέλει καθόλου, καὶ προχθὲς θὰ τὸ ἐσκότωνε μὲ τὸ πόδι, ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ ἐμπρός. Ἀγαπᾷ μόνον τὸ ἄλλο. Τὸ δυστυχισμένο εἶνε τόσον ὡραῖον καὶ μικροκαμωμένον! Καὶ βρέξασα ἐντὸς τοῦ γάλακτος ψευδῆ θηλήν, ἣν εἶχε σχηματίσει ἐκ ψύχας ψωμίου ἐντὸς πανίου συνεστραμμένου ὡς κάμνουν αἱ τροφοὶ εἰς τὰ βρέφη, τὴν ἔθηκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ ἀρνίου τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ βυζάνῃ ἀπλήστως. Σκεπάσασα δὲ πάλιν αὐτὸ μὲ τὴν ἐμπροσθέλλαν της προσέθηκεν.—Ἀστεῖον εἶνε, αὐθέντα μου, ν' ἀγαποῦν μερικαὶ μητέρες τὸ ἕνα παιδὶ καὶ ὄχι τὸ ἄλλο. Ἐγὼ τὸ ἐλυπήθηκα προχθὲς αὐτὸ καὶ ὅταν τὸ εἶδα νὰ τρέμῃ ἀπάνω εἰς τὸ ἄχυρο παραπεταμένο, τὸ ἐπῆρα μαζῆ μου καὶ τὸ ἔθρεψα· καὶ τώρα ὕστερ' ἀπὸ λίγο θὰ μπορῇ νὰ βόσκῃ, γιατὶ ἄρχισε νὰ δυναμώνῃ.

Ἀνέσυρεν ὀλίγον τὴν ἐμπροσθέλλαν καὶ ἐφάνη τὸ ἀρνίον τὸ ὁποῖον χορτασθὲν ἤδη ἐκοιμᾶτο κεχωσμένον ἐντὸς τῶν γονάτων της καὶ ἀναπαυόμενον ἀμερίμνως ὡς ὂν εὐτυχὲς καὶ θερμανθέν.

Ὁ Λαυρέντιος προσέβλεψε τὴν νεάνιδα καὶ εἶτα τὸ ἀρνίον, κυριευθεὶς ὑπὸ παραδόξου συγκινήσεως.

Τὸ κίτρινον ἄχυρον, πεπατημένον καὶ τριμμένον, παρίστατο εὐάρεστον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, οἱ δὲ κλῶνες τοῦ τριφυλίου διεσπαρμένοι ἐσχημάτιζον ἐδῶ κ' ἐκεῖ μαύρας κηλῖδας. Εὐχάριστος ὀσμὴ μαλλίου καὶ χλόης προήρχετο ἀπὸ τοῦ τοίχου προκαλοῦσα γλυκεῖάν τινα ἡδυπάθειαν. Τὸ βλέμμα του ἔπεσε καὶ πάλιν ἀκουσίως ἐπὶ τῆς νεάνιδος, ἥτις ἐκάθητο ἀκίνητος καὶ ὡσεὶ νεναρκωμένη ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ μεσουρανοῦντος ἤδη ἡλίου. Εἶσαι πρὸ καιροῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου; τὴν ἠρώτησε.

— Τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς θὰ κλείσω τὰ τέσσαρα χρόνια, ἀπήντησεν ἡ Βεβέτα, ἀναλαβοῦσα ἀποτόμως ἐκ τῆς ρέμβης της.

— Πόσων ἐτῶν εἶσαι; ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ ἰδιοκτήτης, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς διατὶ ἔκαμνε τοιαύτην ἐρώτησιν.

— Τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων ἔκλεισα τὰ δεκακτώ, κύριε, ἀπεκρίθη ἐγείρουσα μὲ σέβας τὴν κεφαλήν, ἀλλὰ μὲ ταπεινοὺς ὀφθαλμούς.

— Τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων; . . . . καὶ δὲν ἐπῆγες τότε νὰ ἰδῇς τοὺς γονεῖς σου; Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὑπηρέται ἐπῆγαν· σύ, διατὶ ἔμεινες;

— Δὲν ἔχω οἰκογένειαν, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ τόνον ἢ στάσιν. Γνωρίζετε ὅτι δὲν ἔχω πλέον οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα.

— Εἶσαι καλὴ κόρη, Βεβέτα, εἶπεν ὁ ἰδιοκτήτης ἐκπληττόμενος, διότι οἱ λόγοι της τὸν εἶχον τόσον συγκινήσει. Ἂν θέλῃς νὰ σοὶ αὐξήσω τὸν μισθὸν εἶμαι πρόθυμος νὰ σοὶ δώσω ὅ,τι ζητήσῃς. Εἶσαι ἡ καλλιτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ὑπηρετρίας καὶ ἡ μακαρῖτις σὲ ἠγάπα πολύ.

— Ἐγώ, αὐθέντα, ἀπεκρίθη ἡ Βεβέτα ἀποστρέψασα ἐλαφρῶς τὴν κεφαλήν, σᾶς ὑπηρετῶ πιστῶς ὄχι διὰ τὰ χρήματα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀγάπην ποῦ εἶχα εἰς τὴν κυρίαν καὶ διὰ τὸ μικρό σας ἀγοράκι, τὸ ὁποῖον τόσον ἀγαπῶ.

Ἡ Βεβέτα σηκώσασα τότε τὸ ὑπνῶττον ἀρνίον τὸ ἀπέθηκεν ἡσύχως ἐντὸς φάτνης πλήρους ἀχύρου, καὶ ἐξῆλθε τῆς μάνδρας. Ἐνῷ διήρχετο τὴν μεγάλην αὐλήν, παρετήρησε τὸ τέκνον τοῦ ἰδιοκτήτου, τὸ ὁποῖον ἔκαμνε τῇ βοηθείᾳ τῆς γραίας, ἥτις τὸ ἐκράτει, τὰ πρῶτά του βήματα τόσον ἀδέξια καὶ ἐν ταὐτῷ τόσον χαρίεντα καὶ κωμικὰ ὥστε προξενοῦντα τὸν γέλωτα, ἀλλὰ καὶ τόσον συγκινητικά, ὥστε φέροντα τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μητέρων. Τὸ παιδίον ἔστρεψεν ὡς ἐξ ἐνστίκτου τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς νεάνιδος

καὶ ἤρχισε νὰ τὴν καλῇ διὰ χειρονομιῶν καὶ κραυγῶν Ἐκείνη ἔσπευσε πρὸς αὐτό, καὶ ὅταν ἐπλησίασεν, ἐστάθη εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ παιδίου ἀπόστασιν τείνουσα τοὺς βραχίονας· ἐκεῖνο εὐθὺς μὲ μειδίαμα πλῆρες θριάμβου καὶ ἐμπιστοσύνης, διαφυγὸν τῶν χειρῶν αἵτινες τὸ ὑπεβάσταζον, ἔκαμε κλονιζόμενον βήματά τινα καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς νεάνιδος, πορφυρᾶς ἤδη ἐξ εὐχαριστήσεως καὶ ὑπερηφανείας.

— Περιπάτησε! κύριε Ἰησοῦ Χριστέ! μόνο του περιπάτησε! ἀνέκραξεν ἡ γηραιὰ ὑπηρέτρια ὑψοῦσα τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἔλα πάλι ἐδῶ, ἀγοράκι μου. καὶ δεῖξε ὅτι εἶσαι μεγάλο παιδάκι.

Ἡ σοβαρὰ φωνὴ τοῦ ἰδιοκτήτου ἠκούσθη πάλιν. Πρώτην φοράν, εἶπε, βαδίζει τώρα μόνον του;

— Πήγαινε νὰ ἰδῇς τὸν πατέρα σου, ἀγοράκι μου, πήγαινε γρήγορα, εἶπεν εἰς τὸ παιδίον ἡ Βεβέτα μετὰ γλυκύτητος. Ὁ μικρὸς προσέβλεψε διστάζων τὸν πατέρα του, κατόπιν δέ, ὑποβασταζόμενος ὑπὸ τῆς νεάνιδος καὶ ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς φωνῆς της, ἐπλησίασε τὸν πατέρα του, ὅστις, ὑπερήφανος καὶ συγκεκινημένος διὰ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ παιδίου, τὸ ἐσήκωσεν ὑψηλὰ καὶ ἔπειτα τὸ ἀφῆκε πάλιν ὄρθιον κατὰ γῆς.

— Βεβέτα! ἐπανέλαβε τὸ παιδίον ὅταν οἱ μικροί του πόδες ἐπάτησαν πάλιν τὴν γῆν, καὶ στηριζόμενον εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρός του ἔτεινε τὴν χεῖρά του πρὸς τὴν κόρην ἥτις ὅμως ἔφυγε δρομαῖα, μὴ θέλουσα νὰ σφετερισθῇ θωπείας ὀφειλομένας εἰς τὸν πατέρα.

Ὁ Λαυρέντιος διῆλθε τὴν αὐλὴν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὰς δαμάλεις, εὑρισκομένας εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς ἐπαύλεως· ἐβάδιζε δὲ μὲ κεκυφυῖαν τὴν κεφαλὴν. ὡς πάντες οἱ κάτοικοι τῆς ἐξοχῆς οἱ καταρτίζοντες τὰς περιουσίας των ἀπὸ τῆς παραγωγῆς τῆς γῆς, καὶ μὲ τὰς χεῖρας ὄπισθεν, σκεπτόμενος, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ εἰξεύρῃ διατί, ἀλλὰ μὲ ἄκραν ἐν τούτοις ἐπίμονὴν τὴν μικρὰν ὑπηρέτριαν, ἣν ὁ υἱός του ἠγάπα. Ἡ Βεβέτα δὲν εἶχε τωόντι οἰκογένειαν, ἀφοῦ καὶ αὐταὶ αἱ συγγενεῖς της δὲν ἐφρόντιζον περὶ αὐτῆς.

Ὁ Λαυρέντιος ἀνεμνήσθη τότε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ θνήσκουσα σύζυγός του ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς Βεβέτας διὰ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα, ὅστις μετὰ τόσης δυσκολίας εἰσήρχετο εἰς τοὺς πνεύμονάς της καὶ ἔβλεπε τὴν νεάνιδα ὠχρὰν ἐκ τοῦ κόπου, ἀλλὰ προθύμως ὑποστηρίζουσαν εἰς τοὺς βραχίονάς της τὴν δυστυχῆ γυναῖκα, ἥτις ἐπάλαιε πρὸς τὸν θάνατον, καὶ μόνην αὐτὴν ἀγρυπνοῦσαν ὅτε οἱ ἄλλοι πάντες ἀποκαμωμένοι εἶχον ἀποκοιμηθῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ· τὴν ἔβλεπεν ἀνανεώνουσαν τὴν νεκρικὴν λαμπάδα καὶ διευθετοῦσαν τὰς σινδόνας τῆς κλίνης, ὡς ἐὰν ἠδύνατο ἔτι νὰ τὴν βλέπῃ ἡ νεκρά. Καὶ τὸ παιδίον! μὲ ποίαν στοργὴν τὸ περιέθαλπε! πόσας νύκτας τὸ ἀπεκοίμιζε μεταξὺ τῶν βραχιόνων της ᾄδουσα εἰς αὐτὸ ἐπῳδοὺς τῆς πατρίδος της, ἐξ ἐκείνων αἵτινες οὔτε χρόνον ἔχουν, οὔτε ἔννοιαν, οὔτε ἀρχήν, ἀλλ' ὧν ἡ παράδοξος μελῳδία ἔχει ἀκατανόητον ἰσχὺν ἐπὶ τοῦ παιδίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει τὸν ὕπνον καὶ τὴν γαλήνην. Δικαίως λοιπὸν τὸ παιδίον τὴν ἠγάπα, ἀφοῦ αὕτη ὑπῆρξε τὸ πᾶν δι' αὐτό.

(ἀκολουθεῖ)

(Ἐκ τῶν τῆς Henri Greville). **Μαρία Ἰσ. Σκληροῦ**

ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩι

(Ἀναπόκρισις ἐκ Βερολίνου).

Τὸ παρελθὸν Σάββατον 7/17 7/βρίου ἐγένετο ἔναρξις τοῦ ἐν Βερολίνῳ συγκληθέντος διεθνοῦς Γυναικείου Συνεδρίου, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν ὑπὲρ τὰς χιλίας πεντακοσίας ἀντιπροσώπους τοῦ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ γυναικείου φύλου.

Διοργανώτρια, ὡς γνωστόν, τοῦ Συνεδρίου τούτου εἶναι ἡ κ. Λίνα Μόργενστερν, ἡ γνωστὴ ἐν Γερμανίᾳ δημοσιογράφος καὶ συγγραφεύς, ἡ ἐξ ἴσου ὑπὲρ τῆς ἀναμορφώσεως καὶ τῆς χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν τῆς Γερμανίας ἐργαζομένη, ὡς διοργανώτρια καὶ σύμβουλος πολλῶν ἐν Γερμανίᾳ φιλανθρωπικῶν σωματείων.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀντεπροσωπεύθη, διότι, καίτοι ἐκ τῶν πρώτων προσκληθεῖσα καὶ μετ' ἀληθοῦς ἀγάπης ἀναμενομένη παρά τε τῆς κ. Λίνας Μάργενστερν, τῆς παλαιᾶς γνωρίμου καὶ συναδέλφου καὶ τῶν λοιπῶν κυριῶν τοῦ Συμβουλίου, δὲν ἀπεφασίσατε νὰ ἔλθητε.

Τὸν ἐναρκτήριον τοῦ Συνεδρίου λόγον ἀπήγγειλεν ἡ κ. Λίνα Μόργενστερν, λόγον μετριοπαθέστατον, ἀναγόμενον μᾶλλον εἰς τὴν φιλανθρωπικὴν καὶ μορφωτικὴν δρᾶσιν τῆς γυναικὸς ἢ εἰς τὴν ἐν γένει γυναικείαν ἐν Γερμανίᾳ μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν.

Τὴν κ. Λίναν Μόργενστερν διεδέχθησαν ἄλλαι ῥήτορες, πραγματευθεῖσαι ζητήματα παιδαγωγικά. Ἀνεγνώσθησαν μελέται περὶ νηπιαγωγείων, περὶ ἀσύλων τῶν βρεφῶν, περὶ προστατευτικῶν σωματείων τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας, περὶ γυναικείας ἐποπτείας τῶν δημοσίων κέντρων τῶν παιδικῶν συναθροίσεων καὶ παιγνίων, ὡς καὶ σύντομοι ἐκθέσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων χωρῶν.

Τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου διεδέχθη κοινὸν τῶν κυριῶν γεῦμα, ἐνῷ πολλαὶ ἐγένοντο προπόσεις καὶ ἀνεπτύχθη πλήρης οἰκειότης μεταξὺ τῶν Γερμανίδων καὶ τῶν κυριῶν ξένων ἀντιπροσώπων.

Τὴν 5ην μ. μ. ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, αἱ ξέναι ἀντιπρόσωποι, συνοδευόμεναι παρὰ τοῦ συμβουλίου, ἐπεσκέφθησαν τὴν ἐπὶ τούτῳ διοργανωθεῖσαν γυναικείαν Ἔκθεσιν τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ προοδευτικῶν γυναικείων σωματείων καὶ καταστημάτων τῆς Γερμανίας.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου θὰ διαρκέσουν ἑπτὰ ἡμέρας, θὰ σᾶς κρατήσω δὲ εὐχαρίστως ἐνήμερον τῶν διεξαχθησομένων συζητήσεων.

Ἐκ Βερολίνου **Λαύρα Πόττλερ.**

Ο ΣΥΡΜΟΣ ΤΟΥ ΦΛΕΡΤ

Καθιερώθη σχεδόν, ὅπως αἱ νεάνιδες τῆς ἐποχῆς μας φλερτάρουν ἐπισήμως καὶ δημοσίᾳ πρὶν ἢ συναντήσωσι τὸν ἄνδρα, ὅστις βραδύτερον θὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ μνηστῆρος. Τόσον δὲ καθιερώθη τοῦτο, ὥστε ὁ κόσμος χωρὶς κἂν τὴν ἐλαχίστην ἐπίκρισιν λέγει: ἡ δεσποινὶς Δ. φλερτάρει μὲ τὸν κ.... Καὶ ὅλοι εἰξεύρουν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ κύριος εἶναι μόνον ὁ πρόδρομος τοῦ μνηστῆρος, ἀλλ' οὐδέποτε ὁ μνηστήρ.

Ὁ φλερτάρων κύριος, διασκεδάζων ἀκάκως, συντελεῖ ὅπως διασκεδάζῃ καὶ ἡ νεᾶνις, ἥτις τὸν ἐξέλεξεν, ἐν γνώσει συνεχέστατα τῆς μητρός, ἥτις ἀποδέχεται τὸ φλέρτ τῆς κόρης της μετὰ τῶν λοιπῶν ἀγγλικῶν συρμῶν, οὓς ἀκολουθεῖ.

Ὁ φλερτάρων κύριος ὑπόκειται εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς δεσποινίδος, παρ' ἧς δέχεται διαταγὰς καὶ ἐπιπλήξεις. Εἶναι ὁ ἀποκλειστικὸς χορευτής της, ὁ συνοδεύων πάντοτε αὐτὴν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅταν ψάλλῃ. ἢ στρέφων τὰς σελίδας, ὅταν ἐκείνη παίζῃ Φέρει πάντοτε εἰς τὴν κομβιοδόχην τὸ ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἡ δεσποινὶς προτιμᾷ· μεταχειρίζεται τὰ ἀρώματα ἐκείνης· τὴν συνοδεύει εἰς τὸν περίπατον καὶ τέλος εἶναι ἡ ἀχώριστος σκιά της.

Ὅτε φλερτάρων καὶ ἡ φλερτάρουσα εἰξεύρουν ὅτι τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον τοὺς συνδέει εἶναι ἐφήμερον καὶ διὰ τοῦτο αἱ μεταξύ των σχέσεις δὲν ὑπερβαίνουν ποτὲ τὰ συνήθη ὅρια τῆς φιλαρεσκείας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἱπποτισμοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Ἀλλ' ὅσον ἀβλαβὲς καὶ ἂν ὑποτεθῇ τὸ φλέρτ καιρὸς εἶναι νὰ ἐπέλθῃ κάποια σοβαρὰ ἀντίδρασις εἰς τὴν συνήθειαν ταύτην. Ἀπὸ τὴν φιλαρέσκειαν μέχρι τῆς παρεκτροπῆς δὲν ὑπάρχει παρὰ ἓν βῆμα καὶ πολλάκις ἀσυνειδήτως ἴσως τὸ βῆμα τοῦτο γίνεται. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι οὐδὲν σοβαρὸν κακὸν προκύπτει ἐκ τοῦ φλέρτ, δὲν ἀρκεῖ ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς παρθένου ἀπανθίζεται ἐν τῇ ψευδῇ αὐτῇ ἐρωτοτροπίᾳ καὶ ὅτι ἡ καρδία ἣν προσφέρει εἰς τὸν μνηστῆρα βραδύτερον εἶναι ἤδη ὀλιγώτερον ἁγνὴ καὶ ἄδολος; Καὶ ἐὰν ὁ σύζυγος ἀδυνατῇ νὰ συνεχίσῃ τὰ θυμιάματα τοῦ τρίτου, καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς δουλικὰς ἐκείνου περιποιήσεις δὲν ὑπάρχει ἄρα φόβος μὴ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀντικατάστασίς του.

Τίς ἐπανάστασις θὰ ἐξηγείρετο ἄλλοτε εἰς χρόνους ἀρχαιοτέρους, ἐὰν νεᾶνίς τις ἐφλυάρει μετὰ τοῦ χορευτοῦ της κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ χοροῦ, ἢ ἐὰν δὶς ἐχόρευε μετὰ τοῦ ἰδίου; Καὶ πόσαι ἐπικρίσεις καὶ μομφαὶ ἐὰν δύο φορὰς κατὰ σειρὰν ὁ ἐν λόγῳ κύριος συνώδευεν αὐτὴν εἰς τὸν περίπατον;

Καὶ δὲν ἦτο ἄρά γε προτιμοτέρα ἡ σχολαστικὴ ἐκείνη ὑπερβολή, τῆς κακῶς ἐννοουμένης σήμερον ἐλευθερίας; Δὲν εἶναι ἔνοχον καὶ ἐπονείδιστον ἐξ ἴσου διὰ τὴν κόρην ὅσον καὶ διὰ τὴν μητέρα νὰ ἐπιτρέπῃ ὅπως ἡ ἀθωότης τῆς κόρης της ὑποβάλλεται εἰς τοιοῦτον κίνδυνον καὶ τοσαύτην ἠθικὴν δοκιμασίαν;

Ἑλένη Γεωργιάδου

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Τοιοῦτον φέρει τίτλον τὸ ἐν Ἑλβετίᾳ κατὰ τὴν 8 7)βρίου συγκληθὲν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκθέσεως Γυναικεῖον Συνέδριον. Φέρει τοπικὸν μᾶλλον ἢ διεθνῆ χαρακτῆρα, πασῶν τῶν Ἑλβετικῶν πόλεων ἀντιπροσωπευθεισῶν ἐν αὐτῷ.

Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου τούτου εἶναι ἡ κ. Camille Vidart, ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ κ. Boos-Jecher.

Τὸ Συνέδριον διήρκεσε τρεῖς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας συνεζητήθησαν τὰ ἐν τῷ προγράμματι ἀναφερόμενα, ζητήματα.

α΄) Εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς γυναικὸς εἰς τὸ στάδιον τῆς δημοσίας φιλανθρωπίας.

β΄) Εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως.

γ΄) Εἰς τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ τῶν διαφόρων ἐπαγγελμάτων τῶν γυναικῶν.

δ΄) Εἰς προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν μὴ εὑρισκουσῶν ἐργασίαν γυναικῶν.

ε΄) Εἰς τὴν συμμετοχὴν τῶν γυναικῶν εἰς τὰς δημοσίας θέσεις.

ς΄) Εἰς τὴν νόμιμον θέσιν καὶ χειραφέτησιν τῆς γυναικός.

Τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τούτου μετέσχον καὶ ἐπιφανεῖς τῆς Ἑλβετίας ἄνδρες, συζητήσαντες μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας πάντα τὰ θέματα καὶ ἐξαγαγόντες συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα μεγάλως θὰ ἐπιδράσουν ἐπὶ τῆς καθόλου τύχης τῆς Ἑλβετίδος γυναικός.

Ματθίλδη Ἀλβέρτου

24 LEON TINSEAU 24

ΚΛΕΙΣΤΟΝ ΣΤΟΜΑ

— Ἡ Εὐγενία ἐρρίγησε καὶ ὠπισθοχώρησε, κρατοῦσα πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν ἐπιστολήν· ὁ Γοδεφρουᾶ ἐννοήσας ὅτι ἐὰν ἓν ἔτι βῆμα ἐποίει, ἡ σύζυγός του θὰ ἐτρέπετο εἰς φυγήν, ἀδυνατῶν δὲ καθ' ὁλοκληρίαν νὰ παρακολουθήσῃ αὐτήν, προσεπάθησε νὰ ἐκφοβίσῃ τὴν Εὐγενίαν, μολονότι ἠσθάνετο ἤδη οἶκτον διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ζωγραφουμένην ἀγωνίαν. Οὐχ ἧττον ἀνυψώσας τὸ ὅπλον, ὅπερ ἐκράτει.

— Ἐὰν φύγητε, τῇ εἶπε, θὰ προδῶ εἰς ἀπονενοημένον τι κίνημα, ὅπως λάβω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

— Βλέπω, ἀπήντησεν ἐκείνη, κάτωχρος ἐκ θλίψεως καὶ τρόμου, ὅτι μὲ θεωρεῖτε ὡς τὴν ἐσχάτην τῶν γυναικῶν· ἰδοὺ τὶ ἐκέρδισα δι' ὅσα ἔπραξα. Πόσον εἶμαι δυστυχής.

— Εἶμαι πολὺ δυστυχέστερος σοῦ, ἐξηκολούθησεν ὁ Γοδεφρουᾶ, καὶ τούτου δὲν ἤμην ἄξιος. Δώσατέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.

— Ἀντώνιε, εἶπεν ἡ νεαρὰ γυνή, θέτουσα τὴν χεῖρά της ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ συζύγου της, σᾶς ἱκετεύω, συνέλθετε· εἶσθε δι' ἐμὲ ὁ ἀγαπητότερος τῶν φίλων, μ' ὅλα ὅσα μοὶ προξενεῖτε δυσάρεστα! Εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐκτιμᾶτε πλέον τὴν γυναῖκα, ἣν ἀγαπᾶτε;

— Ὅλαι αἱ γυναῖκες ἀπατοῦν· ὅλοι οἱ ἄνδρες προδίδουν. Ἡ ζωὴ εἶναι ἓν μέγα ψεῦδος. Ὁ κοινὸς νόμος ἂς ἐκπληρωθῇ· θέλω νὰ μάθω τὴν αἰσχύνην μου, νὰ ἴδω μέχρι τίνος σημείου φθάνει αὕτη, καὶ ἀπὸ πότε κυλίομαι ἐν αὐτῇ ἀκουσίως. Ἐὰν ἡ ἀπόδειξις, ἣν ζητῶ μοὶ διαφύγῃ, φρονεῖς ὅτι θὰ φεισθῶ τοῦ ἄφρονος αὐτοῦ Κεμενέφ; Ἀΐ! ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὃν ἀγαπᾷς! λοιπὸν ἐγὼ θὰ τὸν φονεύσω! Μὲ ἐννοεῖς;

— Ὦ! ναί, ὑπετονθόρισεν ἐκείνη περίτρομος· Θεέ μου! τὶ νὰ κάμω; Ἔχετε τοὐλάχιστον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν μητέρα μου, ὑπάγωμεν πρὸς αὐτήν, ἵνα ἐκείνη, ἐνώπιόν σας, ἀποσφραγίσῃ τὸν φάκελλον καὶ ἐὰν σᾶς εἴπῃ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν εἶνε ἀπάντησις γραφεῖσα ὑπὸ τῆς εἰλικρινεστέρας ἐν τῷ κόσμῳ χειρός, πρὸς τὴν ἐντιμοτέραν τῶν ἐρωτήσεων. . . .

— Εἰς οὐδένα ἔχω ἐμπιστοσύνην, διέκοψεν ὁ Γοδεφρουᾶ· τὴν ἐπιστολήν! .

— Ἰδοὺ αὕτη, ἐπανέλαβεν ἡ σύζυγός του· ἔπραξα ὅ,τι ἠδυνήθην, μάρτυς μου ὁ Θεός! Ἂς ἐκπληρωθοῦν αἱ θεῖαι βουλαί!

Ρίψας ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς τὸ ὄμμα ὁ Γοδεφρουᾶ, ἐξεπλάγη, ἰδὼν ὄνομα ὅπερ δὲν ἀνέμενεν.

«Πρὸς τὴν Αὐτοῦ ἐξοχότητα τὸν πρίγκηπα Κεμενέφ.

Ἐν τῇ ἐπαύλει του· εἰς Βιαρίτζ

(Ὅπως ἐπιδοθῇ τῇ Κυρίᾳ Γ.)»

Ἀναγνωρίσας τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα, ἐξέβαλε κραυγὴν φρίκης. Ὁ Ὀ-Φάρελ; ἀνέκραξεν· αὐτὸς μὲ ἐμπαίζει; Ἀ! τώρα ἐννοῶ, καὶ ὁ πρίγκηψ σᾶς χρησιμεύει ὡς διάμεσον! Ἀ! Πατρίκιε! Πατρίκιε! τοῦτο θὰ εἶναι ἡ ἐσχάτη ὀδύνη τοῦ βίου μου! . . .

Ἡ Εὐγενία κατέστη ὠχροτάτη· τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς ἤλλαξαν ἔκφρασιν καὶ μετὰ λάμψεων ἀγανακτήσεως καὶ ὑπερηφάνου αὐτοπεποιθήσεως εἶπε τῷ Γοδεφρουᾶ.

— Ναί, εἶναι τοῦ Πατρικίου· ἀναγνώσατε τί γράφει πρὶν ἢ ὑβρίσητέ τινα.

— «Εἶμαι κατάπληκτος, ἀνέγνω μεγαλοφώνως ὁ Γοδεφρουᾶ — Εἶναι δυνατόν; Μήπως ὁ ἰατρὸς αὐτὸς πλανᾶται; Τοσαύτη πρόοδος νόσου ἐπιτελεσθεῖσα εἰς διάστημα ὀκτὼ μηνῶν; Μήπως δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχής, καὶ ἡ ἐπάρατος νόσος κατέλαβεν αὐτόν; Καὶ ἐν τούτοις διετείνοντο ὅτι ἡ εὐτυχία θὰ ἐπέτεινε τὸν βίον του! Εὐχαριστῶ διότι μὲ προειδοποιήσατε, θὰ ἀναχωρήσω ἀμέ-

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ "ΑΣΥΛΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΔΩΝ,,

Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασιλίσσα, ἡ προστάτις καὶ ὑποστηρικτὴς πάσης εὐεργετικῆς καὶ προοδευτικῆς ἰδέας, παντὸς γυναικείου σωματείου ὑπὲρ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προόδου ἐργαζομένου, ηὐδόκησε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ «Ἀσύλου τῶν Ἐργατίδων καὶ Ὑπηρετριῶν» δρ. πεντακοσίας.

Τὸ Ἄσυλον τοῦτο, περὶ οὗ ἄλλοτε πολλὰ ἐγράψαμεν, ἀνταποκρινόμενον πληρέστατα εἰς τὸν εὐγενῆ προορισμόν του, παρέχει περίθαλψιν καὶ προστασίαν εἰς τὰς ἄνευ οἰκογενειῶν νεαρὰς ἐργάτιδας, ὡς καὶ εἰς τὰς ἄνευ ἐργασίας ὑπηρετρίας, ἃς τοποθετεῖ εἰς οἰκογενείας ἐντίμους, προστατεῦον παντοιοτρόπως αὐτὰς καὶ ἀναπληροῦν παρ' αὐταῖς τὴν οἰκογένειαν.

Ἡ κοινωνία, ὑπερτάτην ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἀσύλου ἔχουσα, ὀφείλει νὰ ὑποστηρίζῃ αὐτὸ ἐκθύμως, ἵνα, προϊόντος τοῦ χρόνου, τοῦτο κατορθώσῃ νὰ προβῇ εἰς τελειοτέραν τῶν ὑπηρετριῶν μόρφωσιν. Πᾶσα οἰκογένεια καταβάλλουσα ἐτησίως δρ. ἓξ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προμηθεύηται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ὑπηρετρίας ἐκ τοῦ Ἀσύλου, ὑπηρετρίας ὅπως δήποτε γνωστὰς καὶ ἀξιοσυστάτους.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομῆς καὶ προμήθειαν ὑπηρετρίας ἀναφέρεται πρὸς τὴν διευθύντριαν τοῦ Ἀσύλου κ. Πηνελόπην Γιαλούρη Ὁδὸς Νικοδήμου ἀρ. 41, πάροδος τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Πλειονότης γυναικῶν. Κατὰ στατιστικὴν τῆς νήσου Jersey ἐσχάτως δημοσιευθεῖσαν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκεῖ γυναικῶν ὑπερβαίνει τὸν τῶν ἀνδρῶν κατὰ 3,000. Τοῦτο ἀπεδόθη εἰς τὴν μεγάλην ἐκεῖ θνησιμότητα τῶν ἀνδρῶν. Ἐπὶ 35 θανάτων οἱ 22 εἶναι ἀνδρῶν καὶ οἱ 13 γυναικῶν.

Αἱ γυναῖκες ὑπάλληλοι εἰς τὴν Γαλλικὴν Τράπεζαν. Ἡ Γαλλικὴ Τράπεζα προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της γυναῖκας ὑπαλλήλους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1852, κατὰ τὸ ὁποῖον προσελήφθησαν δώδεκα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ηὔξησε σήμερον εἰς διακοσίας ἑξήντα ἐννέα. Οἱ μισθοὶ των ἀρχικῶς ἀνήρχοντο εἰς 100 φρ. τὸν μῆνα. Ἤδη οἱ μισθοὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐξ αὐτῶν ποικίλλουν ἀπὸ 200—300 φρ. Τακτικαὶ ὧραι ἐργάσιμοι τῆς ἡμέρας εἶναι ἕξ. Διὰ πᾶσαν πρόσθετον ἐργασίαν πληρόνονται ἰδιαιτέρως.

Μετὰ εἰκοσαετῆ ἐργασίαν, ἑκάστη τῶν ὑπαλλήλων τούτων δικαιοῦται εἰς μηνιαίαν σύνταξιν πενήντα φρ. κατὰ μῆνα.

Ἡ νέα διευθύντρια τοῦ διδασκαλείου Sevres. Ἡ χήρα τοῦ ἐπιφανοῦς ἐν Παρισίοις παιδαγωγοῦ Marion διωρίσθη διευθύντρια τοῦ ἀνωτάτου διδασκαλείου τῆς Γαλλίας εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἀποθανούσης διευθυντρίας κ. Fabre.

Γυναικεία κίνησις ἐν Γερμανίᾳ. Τὸ γυναικεῖον ζήτημα ἤρχισε νὰ ἐπεκτείνηται μεγάλως ἐν Γερμανίᾳ. Ἤδη συνέστη ἐν Breslau σωματεῖον γυναικιστῶν, ἀναλαβὸν τὴν ἐν Γερμανίᾳ ὑπεράσπισιν τῶν γυναικείων δικαιωμάτων.

Τὸ Ἄσυλον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τῶν ἐργατίδων καὶ ὑπηρετριῶν μετηνέχθη ἀπὸ 1ης Φεβρίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νικοδήμου ἀρ. 11.

Ἡ κομψότης καὶ ἡ στερεότης τῶν γυναικείων ὑποδημάτων τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διακεκριμένου τεχνίτου ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΜΗ εἰς τοιαύτην προήχθη τελειότητα, ὥστε ἡ Α. Υ. ἡ Πριγκίπισσα Σοφία ἐτίμησε τὸν Ἕλληνα τεχνίτην διὰ τῆς Ὑψηλῆς πελατείας της καὶ τῆς ὑπερόχου τιμῆς «Ὑποδηματοποιοῦ τῆς Αὐλῆς τῆς Α. Υ. τῆς Πριγκιπίσσης Σοφίας».

ΓΑΛΑ τοῦ Ὑμηττοῦ ἀρωματικὸν καὶ γλυκύ, ἄδολον καὶ παχύτατον πωλεῖται εἰς τὸ γαλακτοπωλεῖον Γιαννέτζου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους ἀρ. 4. Τὸ συνιστῶμεν θερμῶς, κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, καθ' ἣν τόσον σπανίζουν τὰ ἁγνὰ γάλακα.

ΒΟΥΤΥΡΟΝ γευστικὸν καὶ ἄδολον τοῦ Παρνασσοῦ ποιότητος ἀρίστης πωλεῖται εἰς τὸ ἐμπορορραπτικὸν κατάστημα τοῦ κ. Νικολάου Πύρρου ὁδὸς *Γεωργίου Σταύρου* ἀρ. 8. Πᾶσα καλὴ οἰκοδέσποινα προμηθευομένη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ βούτυρον τοῦ ἔτους, ἂς σπεύσῃ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς παρουσιαζομένης ταύτης εὐκαιρίας.

σως, ἐγκαταλείπω τὸ πᾶν, ὅπως ἐπανίδω τὸν ἀγαπητὸν αὐτὸν φίλον, ὃν σέβομαι καὶ συμπονῶ πλειότερον ἢ ὅσον φαντάζεται, καὶ δι' ὃν θὰ ἔδιδον τὴν ζωήν μου! Καὶ ἐν τούτοις τῷ ἔδωκα ὅ,τι ἠδυνήθην πλειότερον!... Ἀλλὰ καὶ σεῖς γενναίως καὶ πιστῶς ἐξωφλήσατε τὸ χρέος σας· ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀνταμείψῃ! Ἀναχωρῶ καὶ σπεύδω νὰ προπαρασκευάσω τὰ πάντα διὰ μακρὰν ὡποσοῦν ἀπουσίαν. Πρέπει ἐπίσης νὰ εὕρω πρόσχημά τι δικαιολογοῦν τὴν ἄφιξίν μου, ἵνα μὴ συλλάβῃ οὐδεμίαν ὑπόνοιαν περὶ τῆς καταστάσεώς του. Φροντίσατε καὶ ὑμεῖς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μας μέχρι τῆς ὑστάτης στιγμῆς. Καλὴν ἀντάμωσιν. Ἡ καρδία μου ὑπερεχειλίζει ἀπὸ θλίψιν, ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ἀλλὰ μόνος ὁ Θεός. Πατρίκιος.»

Ὁ Γοδεφρουᾶ ἄφωνος ἐδίπλωσε τὴν ἐπιστολὴν βραδέως, ἔθηκεν αὐτὴν ἐν τῷ φακέλλῳ μὲ τὴν αὐτὴν προσοχήν, μεθ' ἧς ἐπαναθέτει δηλητηριασμένον ἐγχειρίδιον εἰς τὴν θήκην του· αἱ χεῖρές του δὲν ἔτρεμον πλέον. Τὸ πρόσωπόν του ἀνέλαβε τὸν τύπον ἐκεῖνον τοῦ ἐπισήμου καὶ ἠρέμου μεγαλείου, ὅπερ προσδίδει ἡ φωνὴ ἡ καλοῦσα ἡμᾶς πρὸς τὸν τάφον.

—Ἀ! τὸ τέλος λοιπὸν προσεγγίζει, εἶπε χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν Εὐγενίαν. Ἐγνώριζον ὅτι θὰ ἦτο σύντομον, ἀλλ' ἐφρόνουν ὅτι ἠδύνατο εἰσέτι νὰ παραταθῇ μακρότερον. Ἀτυχῆ Πατρίκιε! Δὲν ὑπωπτεύετο γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ὅτι ὑπέγραφε τὸ διαβατήριόν μου!

— Μαρτύρομαι τὸν Θεόν, εἶπεν ἡ νεαρὰ γυνή, κλαίουσα, ὅτι δὲν προῆλθεν ἀπὸ ἐμέ, ἐὰν ἀνεγνώσατε τὰς γραμμὰς ταύτας.

Ἔλαβεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀγκάλην του, καὶ θλίβων αὐτὴν; δύνασαι νὰ μὲ συγχωρήσῃς; τὴν ἠρώτησεν. Ἀ! πολὺ σὲ ἠγάπησα, καὶ ἕνεκα τούτου ἀποθνήσκω. Ἔπρεπεν ὅμως νὰ προειδοποιηθῶ, καὶ ὁ Θεὸς ὑπεβοήθησε τοῦτο! Εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ εἶμαι οὔτε δύσπιστος, οὔτε ἄδικος! Τώρα δὲ πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν εἰσέτι πιστοὶ φίλοι, καὶ γενναῖαι καρδίαι, καὶ ὁ καλός μου Πατρίκιος δὲν θὰ ἔχῃ εἰς τὸ μέλλον ἀνάγκην δικαιολογήσεως, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκόν μας.

Ἀλλ' ὁ κώδων μᾶς προσκαλεῖ· ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἔχομεν καὶ ἕτερον συνδαιτυμόνα εἰς τὸ γεῦμα.

Ἡ ἀτυχὴς Εὐγενία ἀφέθη νὰ ὁδηγηθῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου της, καὶ διὰ τῆς χειρός τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα παρεμποδίσῃ τὴν ροὴν τῶν δακρύων της.

—Ὑποσχέθητέ μοι κἄτι τι, τῇ εἶπεν ἐπιχαρίτως ὁ σύζυγός της, ὡς θὰ ὑπέσχεσο αὐτὸ εἴς τινα μέλλοντα ν' ἀπέλθῃ προσεχῶς τοῦ κόσμου τούτου, ὅτι εἰς οὐδένα ποτὲ θὰ διηγηθῇς τὴν ταπεινὴν τρέλλαν, ἧς πρὸ ὀλίγου ὑπῆρξες θῦμα.

Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἀνήσυχος—καὶ εὐλόγως—ἀνέμενεν αὐτοὺς ὁ πρίγκηψ Κεμενέφ· ἀλλ' ὅτε εἶδε τὸν Γοδεφρουᾶ ἤρεμον καὶ μειδιῶντα πρὸς τὴν σύζυγόν του, οἱ φόβοι του διελύθησαν, καὶ ἀπερχόμενος ἐθεώρει ὡς βέβαιον ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης τοῦ Πομεῦρας ἠγνόει τὸ προσεχὲς τέλος του.

Ὅταν ἔμειναν μόνοι ὁ Γοδεφρουᾶ ἐζήτησε τὸν βραχίονα τῆς Εὐγενείας, διὰ νὰ περιέλθωσιν ὁμοῦ τὸν κῆπον. Ἡ καρδία τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἐπληροῦτο πικρίας, σκεπτομένη ὅτι ἦτο ἴσως ἡ τελευταία εἰς τὸν κῆπον ἐπίσκεψις τοῦ συζύγου της. Πρῶτος ἐκεῖνος ἔλυσε τὴν σιγήν, ἀλλ' ἐφαίνετο ὁμιλῶν μᾶλλον δι' ἑαυτὸν ἢ διὰ τὴν σύντροφόν του· τῇ διηγήθη πρῶτον ἤδη τὸν παιδικόν του βίον, αὐτὸς ὁ τόσον ὀλίγον δι' ἑαυτὸν ὁμιλῶν. Μετὰ θερμὴν δὲ ἐκδήλωσιν τοῦ πρὸς τὴν Εὐγενίαν θερμοῦ ἔρωτός του καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι κατέστησεν αὐτὸν εὐτυχέστατον, ἐπανῆλθον σιωπηλοὶ εἰς τὸν οἶκον.

Ἀνελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του δύο μόνον γραμμὰς ἠδυνήθη νὰ χαράξῃ πρὸς τὸν Πατρίκιον καὶ ταύτας διὰ χαρακτήρων τόσον ἠλλοιωμένων, ὥστε ἀντιστοίχουν πρὸς σελίδας ὁλοκλήρους ἐμφαινούσας ὅτι ἦτο ἀπηλπισμένος καὶ καταδεδικασμένος.

— Ἀτυχῆ φίλε, τῷ ἔγραφε, δύνασαι νὰ ἔλθῃς ἄνευ δικαιολογιῶν, ἐλθέ, μάλιστα ὡς τάχιστα, σὲ παρακαλῶ, διότι ἔχω ἀνάγκην νὰ σοὶ ὁμιλήσω πρὶν ἤ..

Γοδεφρουᾶ.

Καὶ ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου αὐτοῦ λιπόθυμος.

Καὶ ὁ μᾶλλον ἰσχυρὸς ἀνήρ, ὅταν προειδοποιηθῇ ὅτι τὸ τέρμα τοῦ βίου του πλησιάζει, θὰ ὑποστῇ ἰσχυρὸν κλονισμόν. Ὁ Γοδεφρουᾶ καίτοι θαρραλεος, ἠσθάνθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀπαισίας ἐκείνης ἐπιστολῆς χορδάς τινὰς ἀκόμη τοῦ ὀργανισμοῦ του θραυσθείσας. (Ἀκολουθεῖ).